

○ اندیشه و تدبیر در طراحی معماری

○ جوفری بیکتر

○ ترجمه سیروس بزرگ گرایلی

○ نشر اهورا، ۱۳۸۱

نقش معماری در معرفی فرهنگ، موجودیت فیزیکی، محتوای نمادین و ارتباط آن با زمینه‌اش اهداف پیچیده‌ای را برای معمار و تحلیل‌گر روشن می‌کند، اما به لحاظ ذات پنهان و درون‌گرای روند طراحی، تجزیه و تحلیل آثار معماری روندی پیچیده و بازدارنده پیدا کرده و نتیجه‌گیری مطلق را دشوار می‌سازد.

در اثر حاضر که تحت عنوان اندیشه و تدبیر در طراحی معماری (ره‌یافتی در تجزیه و تحلیل فرم) ارائه شده، تنها به روند طراحی بسنده نشده و نتایج حاصله نیز مورد توجه قرار گرفته است. چنان که اشاره می‌شود هنگامی که در پی شناخت استراتژی طراحی و تاکتیک‌های به کار رفته در روند طراحی هستیم همواره برای گریز از بن‌بست‌ها باید مجموعه کار و نتایج حاصل به صورت مجموعه‌ای واحد در نظر گرفته شود و با توجه به دیدگاه‌های متفاوت کارفرمایان و یا مسائل ناشی از بودجه طرح و سایر جهات جنبی دیگر آن را ارزیابی نماییم. کتاب به شناخت اصول طراحی به روش تجزیه و تحلیل به صورت یک کالبدشکافی سازمان یافته انجام گردیده و نحوه‌ی ارائه‌ی دیگرامی، روند تکامل طرح را در مخلیله‌ی طراح در ارتباط با فرم‌های بسیار ساده اولیه پیگیری می‌کند.

در شیوه‌ی تحلیلی مطرح شده، ابتدا به فرم‌های عام و سپس به مراحل تکاملی آنها توجه و چگونگی رشته تغییراتی را که علت تأثیر عواملی چون موقعیت مکانی، برنامه و اهداف طرح در فرم اولیه ایجاد شده، مورد بررسی قرار می‌گیرد. البته در این بررسی، شناخت چگونگی، موجودیت یافتن فیزیکی بنا مطرح نیست، بلکه روابط بنیادین براساس زمینه‌های فکری مورد بحث قرار گرفته و حرکت به سوی و داخل فضا مورد توجه قرار گرفته است. کتاب حاضر در دفتر نخستین به اصول به کار گرفته

در تجزیه و تحلیل پرداخته است. در این دفتر با توجه به باورهای نظریه‌پردازان معاصر، خصلت و نقش معماری تشریح و بر پایه آن در مورد نکات مهم و کلیدی در طراحی معماری از هندسه تا سمبولیسم یا نمادگرایی پیگیری شده است. در دفتر دوم و تحت عنوان بررسی‌های تحلیلی، مطالعات موردی نشان می‌دهد که چگونه تکنیک به کار گرفته شده می‌تواند در تحلیل سیمای شهرها و یا ابنیه انفرادی مورد استفاده قرار گیرد، در واقع در این بخش مؤلف با معرفی روش جدیدی به بررسی و تحلیل طرح‌های شهرسازی و معماری ادوار گذشته و آثار پیشکسوتان معماری پرداخته و سعی کرده است در بخش‌های مختلف کتاب پیام خود را با دیگرام‌های سه بعدی و جزئیات تصویری بیشتر، شفاف‌تر سازد.

در واقع مؤلف سعی کرده است از دیگرام‌ها به عنوان اصلی‌ترین وسیله‌ی انتقال پیام استفاده کند. چنان که می‌گوید: بدان سبب که به عنوان یک معمار قادر بوده‌ام روند تحلیل را به مانند خود طرح به گونه‌ای معکوس مورد بررسی قرار دهم، لذا کلیه دیگرام‌ها و کروکی‌ها را شخصاً تهیه نموده و مطالب را به جهت هم‌آهنگی و ارتباط بهتر با کروکی‌ها به صورت دست نوشته درج نموده‌ام. این کاوش سه بعدی، اثری ذاتی طرح را به چارچوب کشیده و استراتژی و تکنیک‌هایی به کار رفته توسط طراح را به خوبی روشن می‌نماید. به مانند ذات طراحی، مطالب تحلیلی این کتاب روندی اکتشافی داشته به جست‌وجوی شناخت بافت‌های عمیق‌تر و روابط پنهانی‌تر طرح می‌باشد.

می‌توان گفت در این کتاب جوفری بیکر، مؤلف کتاب ارزشمند بازنگاری کارهای معماری لوکور بوزیه، روشی بسیار کارآمد را در بررسی و تحلیل زوایا و لایه‌های به کار رفته در طراحی ابنیه ارائه می‌دهد. بیکر دارای دکترای معماری از دانشگاه منچستر می‌باشد و در حال حاضر نیز در دانشکده تولین - نئوآورلئان به تدریس شیوه‌های تحلیلی و طراحی مشغول است.